

ด้วยการเล็งเห็นถึงการพัฒนาของชุมชนอย่างยั่งยืนมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ นำโดย ศูนย์บริการวิชาการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ร่วมกับสำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ได้จัดทำกิจกรรม “การพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผลิตภัณฑ์สินค้าประมงชายฝั่ง” ขึ้น ภายใต้ชุดโครงการการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าประมงชายฝั่ง โดยมีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือให้เกษตรกรผู้ทำการประมงและผู้แปรรูปสินค้าประมงท้องถิ่น ได้มีการจัดการดูแลกระบวนการเก็บเกี่ยว การแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงและการเก็บรักษาที่ได้ตามมาตรฐานความปลอดภัย เพื่อสามารถนำสัตว์น้ำที่จับได้หรือผลิตภัณฑ์ประมงที่ผ่านการแปรรูปแล้วมีมาตรฐาน สามารถนำไปจำหน่ายได้อย่างกว้างขวาง ในราคาที่เป็นธรรม ไม่ได้รับการกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง เพื่อให้เกิดการทำอาชีพอย่างยั่งยืน

ผศ.ดร.ทนง เอื้อวศิริ อาจารย์หลักสูตรวิทยาศาสตร์อาหารและนวัตกรรม สำนักวิชาเทคโนโลยีการเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร ได้มีส่วนในการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการจัดการผลผลิตประมงภายหลังการเก็บเกี่ยว และหลักปฏิบัติสำหรับการแปรรูปผลิตภัณฑ์ประมงเพื่อให้เกิดความปลอดภัย แก่ยังชุมชนประมง และให้คำแนะนำต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขอขึ้นทะเบียนสถานที่ผลิตอาหาร และการดำเนินการตามระบบ GMP ที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ เครื่องมืออุปกรณ์ ระบบสุขาภิบาล ความสะอาด ขั้นตอนการปฏิบัติการแปรรูป และบุคลากร ที่จำเป็นต้องปฏิบัติ รวมถึงการนำปัญหาที่พบจากการลงพื้นที่ชุมชนประมงในเขตอำเภอปากนคร และอำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช มาพัฒนาเป็น โครงการงานเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าประมง โดยใช้ประโยชน์จากเศษเหลือ เช่น ก้างปลาหรือเนื้ปลาหรือเศษปลา โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของนักศึกษาในหลักสูตรวิทยาศาสตร์อาหารและนวัตกรรม และเกษตรกรชาวประมงที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม มาร่วมกันทำโครงการปัญหาพิเศษ โดยได้มีการนำเศษเหลือมาทำการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ก้างปลาปรุงรสทำให้จากเดิมที่ขายก้างปลาตากแห้ง 1 กิโลกรัมที่ราคาประมาณ 200 บาท แต่เมื่อนำไปแปรรูปทำให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเป็น 1,000-1,500 บาทต่อกิโลกรัม และมีการนำเศษปลาป่นมาพัฒนาทำเป็นผงโรยข้าว โดยการให้ความสำคัญกับความยั่งยืนในทุกกระบวนการของการผลิตเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผลิตภัณฑ์จากชุมชนสามารถแข่งขันได้ในตลาดระยะยาว การใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรู้คุณค่าและมีการวางแผนการจัดการที่ดีเพื่อหลีกเลี่ยงการใช้ทรัพยากรที่สิ้นเปลืองเกินไปจะช่วยให้เกิดความยั่งยืนไม่เพียงแต่กับผลิตภัณฑ์เอง แต่ยังส่งผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนในระยะยาวอีกด้วย

นอกจากนี้ในโครงการดังกล่าวยังมีการนำระบบการตลาดดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการขาย การสร้างแบรนด์ และการขยายฐานลูกค้าผ่านช่องทางออนไลน์ ปัจจุบัน การใช้แพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการโปรโมตผลิตภัณฑ์เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่กว้างขึ้นและช่วยให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนสามารถขยายตลาดได้อย่างรวดเร็ว การสร้างเครือข่ายกับผู้บริโภคเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่ช่วยเพิ่มความยั่งยืนให้กับผลิตภัณฑ์จากชุมชน การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและการติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิดกับลูกค้า ไม่เพียงแต่ช่วยให้เกิด

การซื้อขายที่ราบรื่นเท่านั้น แต่ยังช่วยสร้างความเชื่อมั่นและทำให้ลูกค้ารู้สึกมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนด้วย รวมถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์ (Packaging) ที่มีคุณภาพยังเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ การบรรจุภัณฑ์ที่ดีไม่เพียงแต่ทำหน้าที่ในการปกป้องผลิตภัณฑ์เท่านั้น แต่ยังทำหน้าที่เป็นตัวแทนของแบรนด์และภาพลักษณ์ของชุมชน การออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่สะท้อนถึงเอกลักษณ์ท้องถิ่น ช่วยสร้างความแตกต่างให้กับผลิตภัณฑ์และเป็นจุดเด่นที่ดึงดูดลูกค้า

การพัฒนาที่ยั่งยืนไม่ใช่เพียงแค่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะและความรู้ของคนในชุมชนด้วย โดยอาศัยความพร้อมของทางมหาวิทยาลัย ทั้งในด้านอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ นักศึกษาที่ต้องการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ และห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีความพร้อม ดังนั้นในกิจกรรมที่จัดขึ้นจึงมีการส่งเสริมให้คนในชุมชนได้มีโอกาสพัฒนาตนเองผ่านการอบรม การให้คำปรึกษา และการศึกษาที่มีคุณภาพจะช่วยเสริมสร้างขีดความสามารถให้กับชุมชนในระยะยาวควบคู่กับการพัฒนาความรู้ และทักษะของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยให้สามารถทำงานร่วมกับชุมชนได้